

SZERKESZTŐI IRODA
és kiadóhivatal: Püsp. Lyc.
nyomda. Küldemények ide
intézendők.
Majelenik a lap minden
szerdán.

GYULAFEHÉRVÁR

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Egész évre 4 frt. Fő évre 2
frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.
Hirdetési díjak: Egy négyzetes
centim. tér ára 4 kr. Bélyegle-
tek minden hirdetés után 50 kr.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Ne beszélj, de tégy.

Nem lehetett a világon sehol és ma sincs, de jövőben sem lehet olyan nemzet, melynek tagjai a nemzet életének minden fázisára, előhaladásának, művelődésének és consolidációjának minden egyes mozzanatára vonatkozó teendőket és elintézendőket egyedül kormányuktól várnák s maguk mint valami automaták öntudatlanul szolgálnának alanyul a kormányzás által felállított intenciók érvényesítésére.

Hiszen merő képtelenség és soha be nem következhető azon állapot, melyet Madách ír le „Az ember tragédiájának” egyik jelenetében, hol az állam mindenbe beavatkozó hatalma a tudós doctorok segítségével a gyermekeket kiragadja az anya tündér meséi közül, hogy a dajkák szólnak nekik a mértanról s a magasabb egyenletekről és így irányt szab a növendékek jövő pályájának s a Luthereket kazánfűtökké, a Platónokat marhapásztorokká, a Michel-Angelokat a leghitványabb alaku székláb-ácsokká neveli fel, s megbünteti őket, mert szellemüket nem képesek ama korlátok közé bepréselni, melyet az állami omnipotentia állított fel; és a hol az állami mindenhatóság a tudós doctorok véleményével megszabja az elfogyasztandó ételeket s Évának nem akarja megengedni, hogy szive vágyait követve Adámé lehessen.

Ellenkezőleg minél inkább telnek az évek, a történelem tanúsága szerint a népek amál több részt követelnek kormányzásuktól saját sorsuk elintézéséből, mert mind inkább meggyőződésükké válik, hogy csak az a nép boldog, melynek keretében az egyesek szellemi ereje, buzgósága és lelkesedése felbuzdul a közérdek elősegítésére és szabad munkatért nyer buzgóságának, szellemi erejének és lelkesedésének kielégítésére.

És ez nem is lehet másként! Mert az országos főhatalom megszabhatja azon fővonásokat, melyek valamely népnek boldogulására vezetnek, de hogy a kisebb részek viszonyai között, miként kelljen ezen kijelölt fővezélok felé haladni, azt nincs kapacitás, nincs fő, melynek sikerüljön megállapítani.

Igy pl. Oroszország autokrata kormányformája a népmiveltség ugyanazon fővonásait szabja meg, melyeket a világ bármelyik táján megszabtak s ott mégis a magas nivón álló tudományos fejek néhány mellett pang a tudományos élet s butaságban sanyolnak a nép milliói. A cárizmus mindenről gondoskodó hatalma a nagy néptömegben elfojtotta a műveltség után vágyó törekvést s tehát a haladásra törekvő aspirációkat.

De meg az is bizonyos, hogy a népek életében számtalan oly mozzanat van, melyek azok szellemi és anyagi előhaladásának kiváló tényezői és még sincs oly hatalom, mely ezen tényezőket actióba hozza, ha csak azt a kisebb társadalmak lelkesedése életre nem kelti. Például erre csak a vidéki muzeumokat és tudományos társulatokat hozzuk fel, melyeknek kultur hatása a népek életében rendkívül jelentékeny és melyeket csak a népek önálló érzéke s az összes haladása iránt táplált lelkesedése hozhatott létre és tud fentartani, de azokat semmiféle atyáskodó hatalom életben nem tarthatná, ugy, hogy számot tegyenek a népek kulturális emelkedésében.

Szerintünk az a nép, melynek még legalsóbb rétegeiben is bizonyos fokig nincs még az a tudata, hogy egyeseknek, családoknak, kisebb és nagyobb társadalmaknak egyaránt önzéstelen sokszor anyagi és szellemi áldozatot hozó buzgalommal kell az összes javáért fáradhatlan munkásságot kifejteni, hanem mindent egy atyásko-

dó hatalom mindenhatóságától vár, az a népesládok között mindig utolsó lesz.

És az a nép, melynek lelkét még legalsóbb rétegeinek tagjaiban is bizonyos fokig, nem hevíti az a törekvés, hogy egyenkint, családonként kisebb és nagyobb társadalmakint, minden lehető megtegyen arra, mi az összesnek javára válik s ehhez nincs annyi belátása, hogy megbírálhassa, mi válik az összes javára, — mondjuk, hogy az a nép elfásult, sivár és boldogtalan.

És mindezek dacára, vannak ugyan másutt is, de fájdalom meggyénknek és városunknak nem egy polgára van az értelmiség magasabb és alantabb színvonalán egyaránt, kik vagy hallgatagon vagy nagy hangú frázisokban a Madách féle tragédia felhozott jelenetét óhajtják az emberiség nyakára vagy az esz kimóv al azt kérdezik: „mekkora fókát kapok”? Az első vissza huzzák magukat az emberek láthatárából s vagy őrzik kincsés ládjukat, még haláluk óráján is felvén az éhenhalástól, vagy ráfordítják minden jövedelmüket annak a testnek mértékelen élvezetére, melyet éppen ezek az élvezetek döntenek idő előtt sírba. Emezek pedig megjelennek ugyan a láthatáron, szólnak is akkorákat, hogy reng belé a föld háta és kritizálnak oly szívtelenül, hogy a vér az arczába szökik annak a szegény munkásnak, ki a közjó iránt táplált érzületében, temi mer valamit: ám de mind ezt azért teszi, mert maga mit sem tevény vagy temi mit sem akarván, jól tudja, hogy sokaknak figyelmét ezzel a maga becsesszemélyéről és jeles tulajdonságairól el terelheti.

Az előbbieket legalább annyi jót tesznek, hogy azt, kit lelkesedése a közjó javára tehetősége szerint és haszonlelés nélkül munkálni készter, nem riasztják vissza a munkától, míg ez utóbbiak arra törekszenek, hogy ők maguk a

TÁRCZA.

Az életből.

ZOKOG A VÉN HARANG.

Zokog a vén harang bús sirató hangon,
Ugyan kinek húzzák? Kit kísérnek vajjon?
Mindig azt gondolom, amikor temetnek:
Megtört terhe alatt a nehéz keresztnek!

Zokog a vén harang hosszansíró jajjal...
Temetőben ismét több van egy új hanttal.
Ugy remeg a lelke hányszor csak temetnek:
Ki veszi át tőle a nehéz keresztet?!

DOKTOR FERENCZ.

Kolezsvár plebánosa.

Püspök Ur Ö Nagyméltósága kolezsvári plebánosnak, a mely álláshoz a káptalani tagság is van kötve, a hitközség által a lapunkban már említett három választott közül Biró Béla ezimzetes kanonokot és igazgató-tanácsi előadót nevezte ki. A ki nevezésről szóló püspöki okirat ápril 10-én érkezett Kolezsvárra s a hitközség intézkedéseket tett az installációra. Városunkban Biró Béla sokkal ismertebb, kedvesebb ember volt, hogysem kitérhetnénk e nevezetes alkalommal eddigi pályafutásának rövid ismertetése elől.

Biró Béla született 1839 május 20-án Mácófalván (Udvarhelymében) ősi székely szülőktől. Gimnasiun tanulmányait a székelyudvarhelyi kath. főgimnasiumban, hittudományi tanulmányait pedig a budapesti tudomány-egyetemen végezte, hol a most is virágzó „magyar iskolának” több az erdélyi történelmi események

ből merített dolgozatot nyújtott be s a mostani „Magyar Állam” (akkor „Idők tanuja”) napi lapnak levelezője volt.

A hittudományi tanulmányok elvégzése után 1863 évi augusztus 9-én pappá szenteltetvén, első alkalmazásul a gyulafehérvári püspöki papnöveldebe a kis papok lelkiigazgatójának, gyóntatójának és az irgalmas rendű apáca tanítónak leánynöveldejébe hitelmezőnek nevezetett ki s négy évi e nemű működés után a püspöki Lyceumban a bölcészettan tanára lett. 1870-ben utóbbi minőségének megtartásával, a gyulafehérvári gymnasium igazgatójává, 1874-ben emellett a főnöveldeinek is igazgatójává és szentszéki tihökké nevezetett ki akkori püspök Fogarassy Mihály által s mint igazgató a vezetése alatti gymnasiumnál a szegény tanulók segélyegyletét, mint főnöveldei igazgató az ifjusági önképzőkört megalakította s mindkét intézetet erélyes és tapintatos vezetéssel a hunyadmegyei és bányavidéki magyar családok sarjadékainak ugyszólván menhelyévé tette. 1878-ban az egyházmegyei számvevőszék alelnöke lett s az alsófehérmegyei tanítói egylet elnökének választott meg s utóbbi minőségében az egylet fejlesztése és megszilárdítása tekintetében oly tevékenységet fejtett ki, hogy ezen tanítói egylet ma is a többi e nemű egyletek közt tekintélyes helyet foglal el.

Néhai boldog emlékt Dr. Éltés Károly mint igazgatótanácsi előadó 1884-ben kolezsvári plebánosnak választatván, az 1882 év őszén Gyulafehérvárt tartott erdélyi róm. kath. statusgyűlés tagjainak figyelme Biró Béla felé irányult s támaszkodva eddigi működése sikereire s nagyobb ügyek intézésére is hivatottnak tartván őt, igazgató tanácsi előadónak választotta meg. Ő es. és ap. királyi felsége pedig Lónhart Ferencz erdélyi püspök előterjesztésére ugyanazon évben a gyulafehérvári székes káptalan tiszteletbeli kanonokjává nevezte ki.

Midőn városunkból eltávozott az ifjuság lelkes-

dése fáklás zenével s a város intelligens elemei bankettel fejezte ki tiszteletét és szeretetét.

Az előadói fontos állásban 1883. jan. hó 1-től kezdve mostanig szerzett tapasztalatait és ismereteit a status anyagi és szellemi, vagyoni, iskolai és kulturális érdekei előmozdítására fényes sikerrel érvényesítette. A k. monostori és nagyalmasi uradalom kezelési ügyét kitarató fáradozással és bátorsággal rendezte; a radnóthi uradalom megvásárlása után pedig ezen uradalom házi kezelése ellen irányult nézetek megváltoztatására, az ellenőrzés szigorú gyakorlása s a jövedelmezőség lehető biztosítása által nagy hatást gyakorolt.

Az iskolai ügyeket illetőleg ezen idő alatt ugyszólván egészen új korszak keletkezett. A tanítók és gymnasiumi tanárok nyugdíj ügye végleges elintéztést nyert, a gymnasiumi tanárok szolgálati és fegyelmi szabályzata megalkottatott, a tanári fizetések évi 600 frtról 800 frtra, a szálláspénz 100 frtról 150 frtra emelkedett és az ugynevezett tízedéves fizetési pótlék rendszeressé tételét: az 1883-iki XXX. t. ezikk megalkotása után pedig az erdélyrészi 9 róm. kath. gymnasium ügyei, dacára a szűk anyagi erőknök, az alapvagyon elégtelenségének, minden tekintetben nagyobb lendületnek indultak. Legutóbb pedig a lelkeszi congruának 600 frtra fölemelésében — hol ez még nem ütötte meg ezen összeget — erélyes és gyors ténykedésével a püspöknek és statusnak nem jelentéktelen szolgálatot tett.

Irodalmi működése is figyelmet érdemel. Eltekintve hivatala székhelyéről a napi fontosabb eseményekről s borkérdésekről irt levelezéseitől s tanügyi és nevelési cikkeiktől, melyeket a fővárosi napilapokban és egyes szakközlönyökben irt, 1868-ban az akkor Gyulafehérvárt tartott erdélyi első statusgyűlés közel egy hétig folyt tárgyalásait az anyaország érdeklődő köreiből a „Pesti Hírnök”, „Pesti Napló”, „A Hon” és „Magyar Állam” című napilapokban ő ismertette meg és ezen nagyfon-

közjóért tenni nem akarván, náluknál jobb senki se legyen.

Ha mindenki csak is kenyér pályájának köteleit teljesítene pontosan, azaz ha a hivatalnok csak a hivatalos teendőket végezné el s hivatalának tudományával foglalkoznék, ha a pap és a tanár csak katedráját és emek irodalmát kultiválná, ha a kereskedő, iparos, földműves csak ezen irányu teendőinek és irodalmának élne és halna s ha a nők csak a háztartás bajjaival vesződnének s csak a szakácskönyv, nő meg a divatlap lenne összes irodalmi rovatauk: kiváncsiak vagyunk, minő lenne az egyesek, családok kiesiny és nagy társadalmak és annak a magyar népnek a látképe, melynek kebelében még ma is folytatják a kisebb nemzetiségek a magyarság beolvasztását és melynek még ma nagy áldozatokat kell hoznia s mely ma még minden egyes tagjának igényli rendkívüli anyagi és szellemi áldozat készségét, hogy számottevő népesaládnak tartassék az emberiség már jó erősen consolidált népei között.

Ezt nem volna szabad elfeledni egyiknek sem frázisgyártóink közül.

Gyulafehérvár sz. kir. város polgármestereinek évi jelentése az 1889. évről.

(Folyt.)

XX. Volt városi tisztviselők özvegyei kegydíjairól. Az 1889-ik évben a közpénztárból élvezett kegydíjak: 1. Dánty Károly volt polgármester özvegye 240 frt, 2. Kovács Elek volt polgármester özvegye 300 frt, 3. Kőrösi János volt iktató özvegye 120 frt, 4. Szöcs József volt levéltárnok özvegye 120 frt, 5. Roska Mihály volt rendőrbiztos özvegye 100 frt, 6. Balázs István volt pénztárnok özvegye 60 frt, 7. Jenci István volt rendőrkapitány leánya 100 frt, összesen 1040 frt.

XXI. Szegények segélyezése. Az 1889-ik évben élvezett segélyt a közpénztárból: 1. Gyula Péter 24 frt, 2. Kerekes Mária 24 frt, 3. Jenci Károlyné 24 frt, 4. Éder Mária 72 frt, 5. Ehrenreich Gusztáv 20 frt, 6. Egy árva gyermekért tartásdíj 24 frt, összesen 188 frt.

XXII. Állami adókezelés. Az 1888. évről maradt hátralékok: 1. egyenes adóba 5577 frt 09 kr, 2. hadmentességi díjba 1353 frt 29 kr, összesen 6930 frt 38 kr. 1889-ik évi előírás: 1. egyenes adó előíratott 53755 frt 79 kr, 2. hadmentességi díj 1205 frt, összesen 61891 frt 17 kr, levonva a közvetlen adófizetők adóját 10755 frt 25 kr, marad felhajtandó az állam részére 51135 frt 92 kr. 1889 évi szaporodás: 1. egyenes adóba 374 frt 17 kr, 2. hadmentességi díj 6 frt, az 1889. évben volt felhajtandó összesen 51516 frt 09 kr. 1889-ik

tosságu gyűlésről, mely az erdélyi rom. kath. statusönkormányzatának alapvető munkáját végezte nagy küzdelem közt, — egy külön füzetet is beszáított sajtó útján a közönség rendelkezésére. 1873-tól mostanáig a statusgyűlés tagja lévén, az időnkint tartott ülészek alkalmával nemcsak a szabályozásokban dolgozott folytonosan, hanem a tárgyalások lefolyásáról szabatos tudósításokat is adott egyes lapoknak, ugyanmilyra, hogy az erdélyi rom. katolikusok önkormányzati életét az anyaország legnagyobb részben az ő tollából ismeri.

1861-tól 1872-ig az „Egyházi és Iskolai Hetilap”-nak dr. Eltes Károly szerkesztője mellett főmunkatársa volt; 1873-1874. években az „Erdély-egyházme gyei Értesítő”-t szerkesztette; 1876-ban az erdélyi rom. kath. irodalmi társulatot a püspöki székváros papságának s az egyházi megyei lelkes katolikusok vezérfőfiaiak és tanárokak közreműködésével megalapította s ezen társulat hírlapjának, a „Köznevelődés”-nek 1882-ig egy bizottság élén szerkesztője volt s így az erdélyrészi egyházi, iskolai és köznevelődési érdekeknek irodalmilag is törekedett szolgálatot tenni.

A köztársadalmi ügyektől sem vonult vissza. A 60-as években, a magyar alkotmányos élet újra ébredésével s a 70-es években a kulturális ügyek rendezésénél Gyulafehérvár szab. kir. város polgárságának mozgalmaiban tevékeny részt vett. 1882-ben Kolozsvárra tévén át működése színhelyét, a status ügyeit illető hivatalos teendőinek nagy terjedelme egyelőre visszavonulásra kényszerítette ugyan, de itt is ki kellett lépnie a szoros értelemben vett hivatali teendők köréből s különösen mint az Emke directoriumának tagja 1886-tól kezdve igen fontos szerepet kell teljesítenie.

évben töröltetett: 1. egyenes adó ezimén 2110 frt 75 kr, 2. hadmentességi díj ezimén 115 frt 34 kr, törölés összesen 2226 frt 09 kr, az 1889-ik évben maradt az állam részére követelés 49290 frt, az 1889-ik évben a kir. adóhivatalhoz beszolgáltatott: 1. egyenes adó ezimén 39835 frt 40 kr, 2. hadmentességi díj ezimén 388 frt 11 kr, összesen 40901 frt 51 kr, maradt az 1889-ik év végével hátralék: 1. egyenes adóba 6958 frt 65 kr, 2. hadmentességi díj ezimén 1429 frt 84 kr. Ezen hátralékkal szemben az év végén a felhajtandó adók összeírásai lajstroma szerint törölni felajánlatott 1400 frt.

A pénztár a törvény s a fennálló szabályrendeletek értelmében kezeltetett s az év folyamán alatt többszöri rovanosolás alkalmával a pénztár kezelése ellen a rovanosoló bizottságnak a legeszkélyebb kifogása sem volt: — a rovanosoláshoz felvett jegyzőkönyvek mindenkori a képviselő testület elé lettek betterjesztve.

Az 1889-ik évi felsőbb helyen jóváhagyott városkölségvetési előirányzat szerint, az előirányzott bevételek pontosan befolytak s a kiadások szabályszerűen eszközeltettek nem csak, hanem a képviselőtestületnek alkalma nyílt a lefolyt évben városi közgazdaságunk ilyen állásában több új alapot is szervezni, a miként azt az új alapokról tett idézett zárszámadások is tanúsítják: — végre a régi alapok szaporodása is szembevetőleg látható.

XXIII. Kataszteri nyilvántartás. 1. az 1889-ik évben kataszteri nyilvántartásnál előfordult változás a gyulafehérvári kataszteri ívek szerint 267, 2. a marosportusi kataszteri ívek szerint 19, összesen 286.

XXIV. Építészeti ügyek. Építési engedély adatott új házakra 12, főbb javításokra 14, összesen 26.

XXV. Iparhatóságai ügyek. Az 1889-ik évben kiadott: A) lajstrom szerint képesítéshez kötött iparigazolvány 14, B) engedélyhez kötött iparigazolvány 21, C) gyárosoknak, D) kereskedőknek 2, E) egyéb iparosoknak 29, összesen 66.

Az 1884. évi XXVII. t. cz. alapján az 1889-ik évre 1. főku iparhatóság mellé a városi iparosok közül 20 megbízott lett megválasztva, — ezen megválasztott bizottság az iparhatóság és ipartestület lajstromainak ellenőrzésére, — a tanoncz iskola látogatására, — a műhelyek vizsgálatára és a szeszgyárak megvizsgálására külön bizottságokra osztott, mely bizottságok évnegyedenként az előfordult tapasztalatokról felvett jegyzőkönyvet az illetékes hatósághoz beterjesztették.

(Folyt. köv.)

IRODALOM.

* „Fenn és Lenn”, regény két kötetben, írta Herceg Ferencz. (Budapest, Singer és Wolfner kiadása Egyetemes Regénytár V. évf. 11—12 kötet) Herceg Ferencz „Fenn és Lenn” című regénye a bírálók osztatlan dicséretében részesült. Herceg Ferencz, mint új tehetség ugyan, de egészen készen jelent meg a regényirodalom mezéjén. Nemes előadás, választékos ízlés, ügyes mesészővés, alapos jellemfestés párosulnak benne széleskörű európai műveltséggel. Gondolkodó fő, ki megtudja magának választani az anyagot és úgy dolgozza fel, hogy lehetetlen tőle az elismerést megtagadni. A „Fenn és Lenn” című regény teljesen eredeti mű, minden reminiscenzia nélkül — a mi pedig a fiatal írókban igen gyakori. A társadalom leírásában semmi elhalványult sem követ, hanem úgy és azt írja meg, a mit és mint tárgya magával hozza. A parlament élet, a színház, a zsurnalisztika, a falusi egyszerűség, az arisztokratikus gög, mind találó vonásokkal vannak jellemezve, terjedősség és minden naturalisztikus finntetés nélkül. Hősből következetesen festi a nagyváró, de habozó, klüzdő és végül elbukó férfi-lelket, mely nem tudott megelégedni az egyszerűséggel „lenn”, hanem fölgyógyodott a magasba, és onnan szárnyaszegetten hull alá, elvesztettnek találva lenn azt, a mit „fenn” eljárt-zott. Két nőalak veszi körül, egy bájosan egyszerű s egy fenségesen szép. Mind a kettő forróan szereti s mind a kettőt el kell vesztenie. A mesészővés, mely ehhez a kifejtődéshez vezet érdekfeszítő, úgy hogy minden egyéb érdemén kívül már az is ajánlja e regényt, hogy valóban élvezetes olvasmány. A két kötet az Egyetemes Regénytár ezidei V. folyamát gazdagítja. Ara a kettőnek esimes piros vászonkötésben 1 frt.

* Valódi házibarátot a mindennapi életben, különösen pedig a családi tűzhely körében szükséges tudnivalókat illetőleg s megbízható tanácsadókat találhat bárki is a „Házi Közlöny” című füzetes folyóiratban, mely a családi jólét és anyagi boldogulhatás előmozdítása tekintetében minden háznál, hol reálisan gondolkodik a gazda vagy a házasznnya, s hol a háztartás- és gazdálkodásban kedvet és örömet talál, valódi kincs-

tárt képez azon ismeretek közlésével, melyek nemcsak szelelni és erkölcsi, hanem s főleg anyagi előnyöket is biztosítanak. — Hírlapirodalmunknak ezen egyetlen e nemlt folyóiratát melegen ajánljuk t. olvasóinknak s kívánjuk, hogy mentől szélesebb körben terjeszthesse a minden emberre nézve hasznos és tanulságos gyakorlati ismereteket. Ki ezen közhasznú lap iránt érdeklődik kérjen mutatványszámot, melyből meggyőződhetik, hogy, mennyire szükséges ily lap bármely háznál. — A „Házi Közlöny” megjelenik kéthetenként Aradon Záray Ödön szerkesztése alatt s előfizetési ára egy évre 3 frt. Évközben belépő előfizetők mindig az év elejétől kapják a lapot, hogy egy-egy évfolyam teljesen meg legyen birtokukban.

* Olvasókör szépirodalmi folyóiratnak Fülöp György (Budapest, Illői ut 21 sz.) szerkesztésében megjelent 19-ik füzet „Szo fia Gyöngye” cím alatt történeti regényt tartalmaz Battenberg Sándor életéből, melyet Tölgyesy Mihály fordított. A most megjelent füzet eme regény VII kötetének első füzeté.

Stanley könyve a „Budapesti Hírlap”-ban.

Az egész művelt világ izgalmas várakozással néz Stanley új könyve elé, melyben megírja harmadik afrikai utazását.

Ahányszor megkerült abból a csodálatos világrészről, mindannyiszor egy nagy tett dicsőségét hozta magával. Első vállalkozásához az ötletet a New-York Herald szerkesztőségétől kapta. Hírlapíró volt s lapja megbízta, hogy keresse föl az elveszettnek vélt Livingstonet Afrika belsejében. Fölkereste ezen viszontagság árán és ellátta őt segélyforrásokkal, hogy kutatásait folytathassa. Második útja amaz ismeretlen közép-afrikai területekre vezérelte, melyeket első expedíciója alatt érintett s beutazásukhoz becsúgyat értett. Az eredmény a Kongó-állam megalapítása volt a belga protektorátus alatt.

Könyvei, melyek e két útról szólnak, sok százezer példányban keltek el; lefordították minden európai nyelvre, átdolgozták ifjusági olvasmányoknak s csak a gyermekkönyvek forgalma ezerekre rug. Hatása csak a Robinsonnal mérhető össze, mert Stanley egyéniségében a tudós buvárkodó s az elbeszélő művész ritka tökéletességgel egyesül. A tudósok munkái kizárólag oktatni akarnak, Stanley az ismeretekkel együtt az izgalmat is közli, melyekbe neki megszerzésük került. Könyvei nyomán képesek vagyunk őt követni vállalata útján, átérzeljük bátor elszántságát, részt veszünk önfeláldozó fáradaimában. Mert a tudós s a hős oldalán megszólal mindig az újságíró, ki az ismeretanyag közepett meglátja a pikáns és vonzó reflexeket s ezeket azzal feldolgozni tudja.

Most egy új könyve van a sajtó alatt, mely szenzációs érdekességben messze felülmúlja az eddigieket. Címe: „Emin basa expedíciója.”

Égész Odüsszeia lesz ez a XIX. századból! Három évig volt oda: eltűnt a civilizált világ elől, nyoma veszett egészen, mintha a föld nyelte volna el. Halálhírét terjesztették s ezt csak nagysókára cáfolta meg egy-egy elítélt levele, ismeretlen országreszek belsejéből. De a mire vállalkozott, megozdotta fényesen s Kairóban most úgy fogadták, mint egy Kalumbust vagy Magellánt.

Mint erőteljes férfiú indult ez útjára s mint megtört ősz ember került vissza. De írói lelke ép s rögtön munkához lát. Pár hét s új könyvét átadja a világnak.

Ezt a könyvet a Budapesti Hírlap megszerezte olvasói számára. Első eset, hogy a magyar Stanley-kiadás egyszerre jelen meg az eredetivel, s napi lap hasábjai megelőzik a könyvkiadást. A könyv ára külföldön 25 frank, 20 márká lesz, magyarban pedig 12 frt. A Budapesti Hírlap olvasói tehát ily értékű munka birtokába jutnak első kézből.

Stanley könyve közlésének jogát a „Budapesti Hírlap” következő módon szerezte meg. Az eszme a könyv jogosított magyar kiadójától: Ráth Mórtól ered. Közel félszáz éves munka, törekvések, izzalnak nem voltak képesek elyengíteni ez ősz kiadó lelkeben a becsúgyat és kötelességérzetet, hogy áldozatok árán is megszerzezen a magyar közönség számára egy oly epokális művet, mely már keletkezésekor foglalkoztatja az egész világot. Hosszu alkudozás után s jelentékeny áldozattal sikerült biztosítania magának a jogot, hogy a jövő május havában egyszerre íz európai nyelven megjelenő Stanleykönyv magyar kiadása a tíz között foglaljon helyet s fölülte ő rendelkezessék. De tapasztalásból tudja, hogy Magyarországon a könyvvásár nehézkes és a közönség egy szűkebb körére szorítkozik, — ezért kereste alkalmas módját, hogy e kiadás a rendes könyvvásárlók körén túl, a nagyobb közönség elé kerüljön. Így ajánlotta föl az előzetes közlési jogot a „Budapesti Hírlap”-nak.

A „Budapesti Hírlap” készségesen megkötötte Ráth Mórral a szerződést. Közösen viseli vele a kiadás terheit, mert hasznos szolgálattal véli leküldözni a nagy olvasó közönséget. A könyv első ívei már a „Budapesti Hírlap” birtokában vannak, de pecsét alatt őrzik, met a szerződés alapfőtétele, hogy közlése a többi európai kiadványokkal egyszerre induljon meg, a mi előrelát hatólag május havában lesz lehetséges.

Nem boesátkozunk a könyv előzetes ismertetésébe; nem is tehetnők, mert Stanley még be se fejezte azt. A „Budapesti Hírlap” olvasói oly művet vártaknak, mely felelni fog önmagáért. Abban a meggyőződésben hozzuk mindezt közönségünk tudomására, hogy a „Budapesti Hírlap” Stanley-kiadása közérdeklődéssel fog találkozni s a magyar művelt osztályok figyelmét nemcsak ez új műre hívja fel, hanem ráirányozza a hasonló tárgyú, be-

estl és tanulságn könyvekre, melyekről nálunk eddig az ilyesmit élvezni képes közönségből csak egy töredék vett tudomást. A „Budapesti Hírlap“ megrendelhető egy óra 1 frt 20 krért, egy negyedévre 3 frt 50 krért a kiadóhivatalban Budapesten, kalap-utca 16. sz.

NAPI HIREK.

Gyulafehérvár, április 16.

Püspök Ur Ó Nagyméltósága a Herceg-Primás meghívása folytán f. hó 11-én a déli vonattal Tamási Á. titkára kíséretében püspöki értekezletre Budapestre utazott, honnan azonban már szerencsésen visszatért szék-helyére.

— **Új közjegyzőnk.** A Halász Jakab elhalálása folytán megürült közjegyzői állás már be lett töltve; e hó 9-én közlé a „Budapesti Közlöny“ Dr. Téri Ödön fővárosi közjegyzői helyettes kinevezését gyulafehérvári közjegyzővé. Mint értesültünk az újonnan kinevezett közjegyző igen rokonszenyes fiatal ember, jeles jogász, ki bizonyára rövid idő alatt fogja közönségünk bizalmát kinyerni. Dr. Téri már legközelebb jelentkezni fog a hivatalos eskü letételére s működését május hó első felében kezdi meg.

— **Legjobb kívánatainkkal fogadjuk városunk új polgárát,** a közhitelesség egyik hivatalos örét.

— **Hítétet.** A husvétüi szentünnepnek igen kedvező időjárás mellett folytak le. Nagyszombaton d. u. a körmenettel összekötött feltámadási szertartásokat Püspök Urunk Ó Nagyméltósága végezte. Városunk vegyes vallású lakossága ilyenkor megszokta tölteni a vár egész színterét és bámulja a fényes egyházi szertartásokat, mint a milyeneket csakis itt láthat. Így volt ez az idén is; a merre az egyházi menet elvonult, mindenütt hullámzott a néptömeg körülötte. A város polgármestere, országgyűlési képviselője, főkapitánya és tanácsosa a hagyományos régi jó időkre emlékeztetve, a mikor a hatóságok magok is iparkodtak megjelenésükkel emelni Istennek tiszteletét, példás és mások által is utánczó buzgalommal kezdettől végig kísérték a baldachinon után az oltári szentiséget. Körmenet alatt a közönség a papnövéndékek elüléneklése mellett a „Feltámadt Krisztus e napon“ kezdetű XVII. századbéli magyar népdemeket megható buzgósággal zengedezte.

Másnap, husvétünapján az ünnepi misét a szokásos assistentia mellett ugyancsak Püspök Ur Ó Nagyméltósága végezte. A misén jelen volt a polgármester vezetése alatt a városi tanács is. Mise alatt a papnövéndékek kara Sechter S. „F. dur“ miséjét adta elő; ugynevezett betétekül szolgáltak Gradualra „Regina coeli“ Seyleton, Offertoriumra „Jubilate“ Schlaufftól bassus solo seprített kísérettel. Mindenféle nagyon jól sikerült, de mégis nagy feltűnést keltett az offertoriumi részlet, mert alig lehetett feltételezni, hogy a papnövéndékek között oly sok képzett zenész legyen és oly hatalmas hanggal rendelkezzenek, mint a Gáspár Jánosé, a ki a solót énekelt. A mindennemű kart minden alkalommal a zenében kiválóan jártas Német Gyula III. éves theologus vezette. Nagy elismerés illeti meg őket a husvétüi sikerekért. — Az ünnepi szentbeszédet magyarul Dr. Todor József kanonok-rector tartotta. Beszéde Jézus feltámadásának történeti valóságáról szólt, hathatósan győzve be állítását a szentírásból vett bizonyítékokon kívül ezen esemény első predikálásának a zsidókra és pogányokra való hatásából is. Az eloquentia apparatusával nagymértékben rendelkező szónok előadásának a szavak jelentőségén kívül kiváló súlyt adott ama körülmény, hogy a káptalannak egyik tagja vállalkozott a székesegyházban a husvétüi szónoklásra. Az impozans szónoklatnak a hatása is megfelelő. — Mise után a káptalan, keblbi papság és tanári kar boldog Allelu-

ját kívánmi Püspök Ur Ó Nagyméltóságához ment, a hol a Főpásztor iránti hódolatnak Dr. Barts Ferencz nagyprépost ur Ó Nsga adott kifejezést. Üdvözlő beszédében utalva a congrua rendezésre, az összes papság nevében mondott hálás köszönetet Ó Nagyméltóságának az egyházmegyének hozott áldozatairért; örömet fejezte ki, hogy Ó Nagyméltósága a nagyheti fáradságos szertartások végzése után is oly jóegészségben, fiatal életerőben van. — Püspök Ur Ó Nagyméltósága válaszában megköszönve az irántai tiszteletnek ezen nyilvánítását a komoly munkásságot hangsúlyozta; kívánja a feltámadás örömeiben való részesülést, hogy ezáltal megerősödvé képesek legyünk a feladataink körébe vágó munkák kellő végzésére. — Husvét második napján az ünnepi misét Bálint Károly apát-kanonok ur Ó Nsga mondotta, a mely alatt szintén a papnövéndékek énekeltek; az ünnepi szentbeszédet pedig németül Zlamál Ágoston gym. tanár az ő kiapadhatatlan folyású ékes szólásával szokása szerint csakugy zugatolta, hogy ömlött, mint a zápor. Beszéde „a feltámadás jelentőségéről a Gondviselés tervezetében“ szólt. — A husvétüi ünnepségek egyházi része tehát méltán szolgálhatott mindenkinek lelkiépülésére.

— **Májális.** A helybeli főgymnasium ifjúsága május 27-ikén tartja meg májálisát.

— **Iskolai Vizsgálatok.** A helybeli főgymnasiumban a VIII-ik osztály évvégi vizsgálatát május 9, 10 és 16-án, az írásbeli érettség vizsgálatot pedig május 19, 20, 21 22 és 23-ikán tartják meg.

— **A városi tisztviselők fizetésének szabályzata** Gyulafehérvár sz. kir. város tanácsa ezenel közhíre teszi, miszerint Gyulafehérvár sz. kir. város képviselő testülete által 1884-ik év márczius hóban szerkesztett s alsófehérmegye törvényhatósági bizottsága által 2817-884. 18. k. gy. szám a. jóváhagyott szabályrendeletnek tisztviselők fizetése módosítása tárgyában szerkesztett pótszabályrendelet Gyulafehérvár sz. kir. város képviselő testülete által f. 1890. márczius hó 18-án tartott ülésében 12 890. k. sz. alatt kelt határozattal elfogadtatván s jóváhagyatván, ezen szabályrendelet a városi tanácsház nagytermében közszemlére kitétetett hol is a hivatalos órák alatt megtekinthető. Felhívattuk tehát mindazok kik ezen szabályrendelet ellen fellebezéssel élni kívánnak, fellebezésüket 30 napok alattalólt tanácsához heterjeszteni.

— **Mit kell tavaszkor tennünk?** Mind azoknak, a kik sürtyvérték s emek folytán bőrkütsékekben, vértőlulásban melre s főre, szédülési rohamokban, szívdobogásban, hágyadtságban stb. szenvednek; nem kellene emulasztanok testöknek friss, jó egészségben fúntartását a tavaszi tisztító kúra által, mely alig kerül pár krajczár napi költségbe. Erre nézve használjuk föl a legjobb szert. Brandt Richárd gyógyszerész svájci babóacsait (egy doboz ára 70 kr. s a gyógyszerárakban kapható) de bevásárlásakor különösen ügyelni kell Brandt Richárd névalírására s a keresztnév azonosságára.

— **Tavaszi divat 1890.** Hemeberg G. zürichi selyemgyáros igen érdekesen veti fel a divat kérdését. Ma minden divat ugymond a mi izlésszeriten van készítve, a legelőnyösebbek a Schott féle selyemszővetek a melyek minden lehető színválasztékban kaphatók, a kockázott karesu és a stráfozott erősebb testü nők részére. Párisi divatlapok írják, hogy minden szín között a fehér az uralkodó szín, aztán egyszínü satin merveilleux és Suhra Dumastok most is főszerepet játszanak s valószínűleg az őszi időnyre is tartandják magukat. Örömmel constatálom, hogy a nővilág a fekete selyemben a jobb minőséget keresi, miután meggyőződött róla, hogy az olesőbb fajtájú szövetek meg a készitési díjat sem érdemlik meg. — hanem vették, mert olesó volt.

— **Időjárás.** Forrásunk szerint az időjárás apr. 11-ig meleg esőre és zivatarra hajló; 12-től 16-ig lényegesen hűsebb s erősebb északi szelek mellett pásztás esőre hajló; 17-től kezdve rövid és hidegebb kiderülés után fokozódó meleg mellett inkább esős. Esős napokul 10, 12, 13, 17, 19, 23, 24 és 27. van jelezve.

— **Zálogházi árverés** lesz Gyulafehérvár sz. k. város tanácsa mint I. fokú iparhatóság szerint Bányai Károly engedélyezett kézi zálogüzletében, hol az elzálogosított f. 1890. márczius hó 1-ig lejárt, meg nem uji-

tott, s ki nem váltott zálogtárgyak f. 1890. május hó 2-ika s következő napjai d. e. 9 órától kezdőleg fognak elárvereztetni. A zálogtárgyak jegyzéke, a zálogjegy száma, s a tárgy megnevezése mellett a tanácsház hirdetményi tábláján s a zálogüzlet helyiségben közszemlére kitétetett, hol is az árverés napjáig bárki által megtekinthető.

ALSÓFEHÉRMEGYEI HIREK.

— **Kinevezések.** Alsó-Fehérmegye főispánja, B u d a Árpád tart. honvéd főhadnagyot a kis enyedi szolgabírói hivatal irnokává; B ö j t h e Kálmán nagyenyedi lakost a n. enyedi járás díjnokává nevezte ki.

— **Alsó-Fehérmegye regale kártalanítási albizottsága** esztörtöktől szombatig egész napon át tartott ülésében ezuttal tizenöt község vitás megváltási ügyeiben döntött, br. Kemény Kálmán elnöklete alatt. A legbonyolultabb kérdésekben kellett bíraskodnia. Oly igény kártalanításáról is volt szó, melyet az illető tulajdonos csak minden 8-ik év kivül esett a törvényben átlagala-pul megjelölt 1881—86. éveken. Effele kivételekre a törvény alkotásakor nem igen gondoltak s bizony bajos fölöttük tiszta ítéletet mondani; a kinstár képviselője az albizottság minden határozatát megfelebbezte.

— **Két nagyobb tüzeset** fordult elő eddig ismeretlen okból. Az egyik — Vingárdon ütött ki s elhamvasztott két esűrt, közel 500 forint értékben, — a másik Mikeszszán, a hol egy ház s egy esűr égett le. Itt a kár meghaladja az 500 forintot. Biztosítva alig volt valami.

— **Az idei fősorozás Alsó-Fehérmegyében** befejezéséhez közeleg, még csak a nagyenyedi városi és magyar-igeni s verespataki járási kerületek vannak hátra. A n. enyedi szolgabírói járásban a fősorozás Boér es. és kir. alezredes, Csató honvéd-százados, valamint Csathó alispá vezetése alatt esztörtökön és pénteken folyt le. Az eredmény azonban egy irányban sem mondható kielégítőnek, a mi szomorú adat a nép elsatnyulása mellett. A n. enyedi járásból 617 hadköteles állott sor alá a három korosztályból. Ebből a közös hadsereg újoncz-jutalékába fölvetett 34, a honvédségbe 32 s a honvédség póttartalékába 11.

CSARNOK.

HOZZÁ!

Bús és lehangolt voltam mindörökké; elkertlt az öröm, el a boldogság; tévelyegtem hosszú éjjelek kereszttül; tekintetem gyakran merült a setét éjbe, izzó parázként égette keblemet; nem ismerhetni egy oly jó lelket, a ki felvidíthatná zordon kedélyemet . . .

Hyenformán nyilatkozott előtem egy ifju, kit már meglehetősen idő óta ismertem, mint csakugyan olyant, ki ha csak lehetett kerülni igyekezett mindenkit s egyedül járt.

Sok idő múlva történt, hogy egy szép holdvilágos éjjel hazafelé menve ugy tetszett, mintha egy általam jól ismert ház előtt zenehangot hallanék. — megálltam, ugy tetszett, mintha az én bus barátom huzatná s mintha magában dudolgatná:

Be sokáig tartott, míg feltalálalak; elbűvölt a képed, el a két szép szemed, te vagy az, kire rég gondoltam, te, — kit ha látok, szűnik komorságom; igen — te vagy minden boldogságom! . . .

— **A balászfalvi járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.** Balászfalváról írják: Rég érzett szűksége birto-kosainknak, az itteni nagy egyházi alapoknak s általában környékünknek az, hogy a járásbíróságunk telekkönyvi hatósággal ruháztassék fel, mert abból, hogy telekkönyveink N. Enyeden öríztetnek, minkenkire csak kár és hátramaradás háramlott. Történeik már kíséreltek ez irányban néhány évvel ezelőtt, de akkor pozitív eredmény nélkül maradtak. Most, hogy Vizaknán közjegyzői állás szerveztetik s járásbíróságunk kerülete is abhoz esatoltatik, kétszeres anomalia volna jogéletünkben, hogy míg járásbíróságunk itt van, közjegyzőnket Vizaknán, telekkönyvtinket Enyeden kelljen keresztnk. Ugy vagyunk értesülve, hogy a igazságügyminiszter figyelmet minden irányban kiterjesztő főispánunk br. Kemény előterjesztésére, újola- fölvette ez irányban az actiót s utasította községünket s a környék többi érdekelt községet, hogy a telekkönyv áthelyezésének költségeihez való hozzájárulás tárgyában tegyenek határozott ajánlatot. Mint halljuk, a miniszter ezuttal sem kíván nagyobb hozzájárulást a már korábban fölajánlott összegnél, t. i. évi 360 frtnál tíz éven

át egymás után. Kétségtelen, hogy az érdekelt községek e csekély áldozatot meglozzák, s reméljük, hogy a balázsfalvi gör. kath. érseki káptalan is tekintélyes mértékben támogatni fogja anyagilag e kérdés kedvező megoldását. Ha minden tényező együtt munkál, talán még ez év első felében rendszeresítve lesz itt a tkönyvi hatóság.

Közgazdaság.

Védekezés egy szőlőbaj ellen.

Másolat: 8419 1119 szám. Földművelésügyi m. kir. Minister. Valamennyi törvényhatóság közönségének és valamennyi gazdasági, szőlészeti és borászati egyesületnek.

A múlt év folytán az ország számos vidékén észleltetett a szőlőkben a Peronospora viticola nevű káros penészgomba fellépése, s így joggal tartani lehet attól, hogy ez évben ismét nagyobb mértékben fogja a szőlőket megtámadni, miért is jövele kívánatos e káros élősködő ellen minél hatékonyabb védekezésről gondoskodni. Kivánságom lévén a szőlőbirtokos közönséget az ez irányban kifejtendő védekezés terén is minden lehető módon támogatni, felhívom a közönséget, hogy az érdekelték figyelmét az alábbiakra a lehető legkiterjedtebb mérvben felhívni igyekezzenek. Tudvalevő, hogy a nevezett káros penészgomba ellen a védekezésnek legsikeresebb módja abban áll, hogy a szőlőlevelek a bordeaux-i keverék (Bonillie-bordelaise) elnevezés alatt ismeretes rézgálic és oltott mész, vagy még helyesebben oltott mész helyett kristályos szóda, — esemege szőlőfajoknál pedig rézgálic és ammóniak keverékéből álló oldattal akként feekendeztetnek be, hogy ez oldat a levelek felszínét lehető egyenletes módon lepje el — finom permetező eső alakjában. E keverék mikénti összeállítását tekintetben a következők szolgáljanak rövid tájékoztatásul: 1) A bordeaux-i keveréket kétféle arányban szokták használni, vagy: a) 100 liter víz, 3 kilogr. rézgálic, 3 kilogramm égetett mész; vagy pedig b) 100 liter víz 2 klgamm rézgálic, 2 klgamm égetett mész. Az előbbi erősebb, az utóbbi valamivel gyengébb. Nagyfokú peronospora-invasiónál az erősebb vegyület tanácsos használni. Ebből a folyadékból egy hektárra körülbelül 400 liter egy kat. holdra tehát mintegy 230 liter szükséges. — 2) A rézgálic és a szóda keverékéhez szintén 2 vagy 3 klgamm rézgálicot vesznek 100 liter vízre. Az előbbi szokottabb. A keverés aránya vagy a) 100 liter víz, 2 klgamm rézgálic, 2 1/2 klg. kristályos szóda; vagy b) 100 liter víz, 3 klgamm rézgálic, 3 1/4 klgamm kristályos szóda. Ebből a keverékből is annyi kell hektáronként és holdanként, mint az előbbiből. 3) A rézgálic és ammóniak keverékéhez (eau céleste) kell 100 liter víz, 1/2 klgamm rézgálic, 1/2 — 3/4 liter (22°) ammóniak-szalmiak szesz. Egy hektárra 400, egy kat. holdra 230 liter kell. 4) Egyszerű rézgálic oldathoz kell: 100 liter víz, 1/2 klgamm rézgálic. Ebből egy hektárra 1000 liter, tehát egy kat. holdra 575 liter kell. A esemegefajoknál a rézgálic és ammóniak keveréke (eau céleste) valamint az egyszerű rézgálic oldat van helyén, mert a szőlőfűrtön jelentékeny nyomokat nem hagynak. E védekezési eljárás, hogy sikeres legyen a gombának megjelenése előtt, május utolsó, illetve június első napjában alkalmazandó, mert ha a szőlőben a peronospora első külső jelensége (a szőlőlevelek alsó lapján képződő fehér törött cukorhoz vagy finom dörhéz hasonló kivirágzás) észleltek, a mi rendszerint július és augusztus hónapokban szokott bekövetkezni — akkor a baj már előre haladott stadiumában van.

Hogy a gazdaközönséget a fentiekben röviden jelzett védekezés alkalmazása körül ne csak a szükséges utbaigazítások nyújtásával, hanem a védekezéshez megkívántató segédeszközök beszerzésének lehető megkönnyítésével is támogatassam, egyidejűleg az iránt is intézkedtem, hogy az érdekelték az említett eljárásához szükséges anyagot, valamint az alkalmazáshoz igényelt eszközöket, t. i. a rézgálicot és az alkalmas permetező készülékeket minél olcsóbb áron, és minél könnyebben szerezhessék meg, nehogy ismét bekövetkezzék rájuk nézve az előző években ismételt tapasztalt azon káros kényszerítés, hogy nem gondoskodván ideje korán a védekezéshez szükséges eszközökről, kénytelenek voltak megelégedni az utolsó perczben, sokszor kétszeres áron beszerzett silány minőségű cikkekkel. —

Ugyanazért a ministerium további intézkedésig Szávoszt Alfons budapesti cézget (V. Arany János utca 11. sz.) bizta meg azzal, hogy a közönséget a jelzett irányban megfelelően kiszolgálja. — A nevezett cézget megbízáshoz képest késznek nyilatkozott és illetőleg kötelezettséget vállalt arra, hogy a

jelzett védekezéshez megkívántató rézgálicot (kék-követ) usance szerinti első osztályú minőségben métermázsánként (100 klgonként) 40 forintnyi áron szolgáltatja az érdekeltéknek. — Továbbá ugyan ezen cézget vállalkozott arra, hogy a peranospora elleni védekezésre ugy szerkezeténél, valamint anyagánál fogva egyaránt, minden tekintetben telyesen alkalmassnak bizonyult marceilli permetező (melynek eredeti beszerzési ára Franciaországban 39 frank) ezen ministerium megbízásából darabonként 18 frtjával, — tehát jelentékeny kedvezményes áron rendelkezéstükre bocsátja az érdekeltéknek. — A rézgálicra nézve megjegyeztetik, hogy a nevezett cézget az általa szállítandó I. osztályú minőségű anyag mustráját ezen minisztériumnál letétbe helyezte; és kezességet vállalt, hogy csakis a letett mustrának megfelelő, tehát szokvány szerinti első rendű jó minőségű árut fog a megrendelőknek szolgáltatni. — Az ezen ministerium bizományából átvett s az e helyről megállapított fenti áron, — tehát a cézget részére minden nyereség avagy provízió nélkül ugyancsak általa szolgáltatandó készülék tekintetében pedig az érdekelték tájékoztatása végett — megjegyeztetik, hogy az eddig ismert ilyen készülékekkel tett gyakorlati szakértői kísérletek útján megállapított, miszerint az ajánlott marceilli permetező készülék — a jelzett áron szolgáltatva — nem csak tetemesen olcsóbb minden más, eddig forgalomban lévő hasonló készülékeknel, (melyek jelen-

leg a kereskedők által jóval drágábban árusítottak) de egyszersmind szerkezeti tekintetben is egyike a legcélszerűbbeknek. — Megjegyeztetik végül, hogy a nevezett cézget kötelezettséget vállalt arra nézve is, — hogy nagyobb mennyiségeknek előleges szerződéses vétele esetén a rézgálic árából még további aránylagos árengedményeket kész tenni, különösen a gazdasági egyesületeknek, védekezési szövetkezeteknek, vagy szőlőműves községeknek, általok gyűjtött nagyobb vételeknél. — Budapest 1890. február 25-én.

Gróf Szapáry s. k.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos: **Ávéd Jákó.**

Kiadók: Papp és Ferdinánd.

Nyiltér*)

Farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 7.45 per Meter — glatt und gemustert (ca. 2500 versch. Farben und Dessins) — vers. roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Dépôt G. HENNEBERG (K. u. K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

*) E rovatban megjel-nő közeményekért semmi felelősséget nem vállal a — Szer.

H I R D E T É S E K.

Sz. 612—890 53 1—2
j. j. ig.

Arverési hirdetmény

A Bethlen főiskola tulajdonát képező **muuzsinai szítás malom, felenyedi Mart alatti Papir és Csere Malmok** folyó évi július hó 1-től kezdőleg hat évre Nagy-Enyeden a jog és jószág igazgatósági irodában **folyó hó 30-án délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen haszonbérbe fognak adni.**

Az árverési feltételek ugyan ott megelőző napokon megtekinthetők.

Nagy-Enyeden, 1890-évi április hó 12-én.

Splényi Henrik
jog és jószág igazgató.

Sz. 1024—1890. polg. 52 2—3.

Hirdetmény.

A gyulafehérvári kir. tszék részéről ezenel felhivatnak mindazok, kik 1889. évi december hó 27-én Gyulafehérvárt elhalt néhai Halász Jakab gyulafehérvári volt kir. közjegyzőnek a gyulafehérvári kir. adóhivatalnál letétként kezelt közjegyzői biztosítékára kártérítés vagy az 1874. évi XXXV. és 1886. évi VII. t. cikkek értelmében kiszabott bírság, továbbá bélyeg és illeték ezimén igényt vélnék támaszthatni, hogy ezen igényeiket jelen hirdetmény első közzétételétől számított 3 hó alatt ezen kir. törvényszéknél jellentsék be; mert különben ezen igényekre való tekintet nélkül fog ezen kir. törvényszék az aradi közjegyzői kamara és a helyi kir. ügyészség meghallgatása után a biztosítéknak öröklagó jogutódai részére leendő kiadása iránt határozatot hozni. A gyulafehérvári kir. törvényszék polgári bíróságának 1890. márczius 10-én tartott üléséből.

Zsakó István,
elnök.

Csáklán,
jegyző.

Pumpen Waagen
aller Arten für häusliche und öffentl. Zwecke, Landwirthschaft, Bauten und Industrie.
Neuheit: Nach dem Bower-Barff-Patent-Inoxydations-Verfahren
Inoxydirte Pumpen
sind vor Rost geschützt.
Kataloge gratis u. franco. **W. GARVENS, Wien, I., Wallfischgasse 14.** Kataloge gratis u. franco.
Zu beziehen durch alle resp. Maschinen-, Eisenwaaren-, etc. Handlungen, technischen und Wasserleitungs-Geschäfte, Brennebau-Unternehmer etc. Man verlange ausdrücklich Garvens' Inoxydirte Pumpen, resp. Garvens' Waagen.

„THE GRESHAM“
életbiztosító-társaság Londonban

| | |
|---|---|
| Magyarországi fiók: Budapest, Ferencz-József-tér 5., 6. sz. a társaság házában. | Ausztriai fiók: Becr, Gisellastrasse 1. szám a. a társaság házában. |
|---|---|

A társaság vagyona 1889. jun. 30. frk. 106,578,528-96
Évi bevétel biztosítások és kamatból 1889. évi június 30-án „ 19,328,518-86
Kifizetések biztosítási és járadéki szerződésekre s visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) „ 219,930,701-87
A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő alatt a társaságnál „ 49,069,600—
értékig nyújtott be ajánlatok, miáltal a társaság fennállása óta benyújtott ajánlatok össz-értéke „ 1,610,827,280—
értékre megy.
Prospectusok és minden közelebbi felvilágosítások az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a **magyar és osztrák fiókok** által adatkak.
41. 2—3.

Steinschneider Jakob
I. es. és kir. szab. ágynemű-gyáros,
ö os. és kir. fensége **Klotild főherozegnő udv.**
szállítója, számos kinttelések és szabdalnak tulajdonosa.
BUDAPÉST,
Király-utoza 79, saját házában,
bátorkodik a tisztelt közönség figyelmébe ajánlani dúsan felszerelt raktárát az ágynemű szakmába vágó összes cikkekben, mint **KÖZÖNSÉGES, FINOM és LEGFINOMABB PAPLANOK, ÁGYBETÉTEK, lószőr és tengerfü MATRACZOK, SZALMAZSÁKOK, POKRÓCZOK és TAKARÓK, TOLLAK és PELYHEK, VASBUTOROK, továbbá SZÖNYEGEK és FÜGGÖNYÖK, nemkülönben DIVÁN- és ASZTALTAKARÓK, stb.**
— kinttő hírben álló
WELDLER és BUDIE
fehérnemű és kelengye-gyár budapesti raktára.
Minden fajtájú FEHÉRNEMŰEK, különösen pedig TELJES KIHÁZASÍTÁSI FELSZERELÉSEK a legmérsékeltébb áron. **Rajzok és árjegyzékek bérmentve és ingyen**
31. 4—4.